

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

341.43

Szerző: *Másikló Madár*Cím: *Jelenetek az Idegenellenőrző Tanács tárgyalásairól*Forrás: *A Nap*Bp.
(Hely)1919. *III/4*
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Hely

Idő

Személy

Jelenetek az Idegenellenőrző Tanács tárgyalásairól

Tíz nap óta új intézmény működik a fővárosban: az Idegenellenőrző Tanács. Feladata az új szervnek, hogy döntson abban a kérdésben, Budapest maradáhat-e azok a nem budapesti illetőségűek, akik 1914. augusztus elseje után költöztek a fővárosba. Az Idegenellenőrző Tanács az Idegenellenőrző Hivatal Miatyánk-utcai helyiségében tartja tárgyalásait mindennap délután négytől hétfig. A tanács kéréssel szemben szigorúsággal ítél: ha közérdek vagy jogos magánérdek nem teszi megokolttá, akkor a jövevénynek el kell hagynia a fővárost, viszont, ha liberális mérlegelés után lát ilyen okokat, megadja a tartózkodási engedélyt. A tanács ülésai nyilvánosak, megjelentünk tehát tegnap délután a tárgyaláson. Az elnöki tisztet Székely Vladimir rendőrfőtanácsos, az Idegenellenőrző Hivatal szervezője és főnöke töltötte be, előadó dr. Kalmár Simon ügyvéd, a fővárosi lakáshivatal képviselője, szavazóbíró pedig, mint az igazságügyminisztérium képviselője, dr. Holla Aurél törvényeségi bíró volt. Négy órakor kezdődött

Antal budapesti illetőségű és így felelősségét és fiát is annak kell tekinteni. A tanács két heti halasztást enged ennek bizonyítására.

Guth József elkezdte vett Klein Mór-tól az Örömvölgy-utcában. Az a vád ellene, hogy nem lakik Pesten és még iparendelője sincs. Azzal védekezik, hogy a háború első évében bevonult, csak most szerelt le, tehát még nem szerezhetette meg az engedélyt. Tápiószőlőn vendéglője és fűszerüzlete volt, de a felesége vezetése alatt tönkrement. Most az Örömvölgy-utcai ékező átvételével akar új existenciát teremteni. Miután az ügy kimerítő ismertetése után megállapítást nyer, hogy az ékező mellett levő kétszobás lakásban nemesak az új tulajdonos, hanem a régi is ott lakik öt gyermekével és miután kijelentik, hogy hajlandók tovább is együtt lakni és új lakásra egyáltalán sem tartják igényt, a tanács a tartózkodási engedélyt megadta. Guth József megkönnyebültlen távozik.

a tárgyalás, de már félórával előbb zsúfolásig megtelt a városzoba.

A tizparancsolatiró

Elsőnek Hofstädter Chaim és Altmann Gábor ügye került tárgyalásra. Mindketlen a Holló-utca 1. számú házban laknak családjáikkal. Előbbi magyar alattvalónak vallja magát, de állítását nem tudja igazolni. Rendes foglalkozása nincsen. Altmann Gábor, akinek hat gyermeke van, foglalkozását így jelöli meg: *héber nyelvtanítás, valóságoktatás és tizparancsolatírás*. Mikor azt kérdezik tőle, lehet-e ebből megélni, azt mondja, hogy hat tanítványa van, akikről egyenként száz korona díjat kap és emellett felesége is keres valamit. A tanács rövid tanácskozás után meghozza határozatát:

Az Idegenellenőrző Tanács a 161801-1918. számú belügyminiszteri rendelet értelmében Hofstädter Chaimtól és családjától, valamint Altmann Gábertől és családjától a tartózkodási engedélyt megvonja, azzal, hogy május elsejéig kötelesek elhagyni Budapestet. Ha a határozatnak nem tennének eleget, karhátonnal fogják eltávolítani.

Következik M. Antalné és fia ügye-

nek tárgyalása. Ellenük följelentés érkezett, hogy nem magyar állampolgárok és a bejelentőlapot valótlan adatokkal töltötték ki. Az előzetes nyomozás megállapította, hogy M.-né Münchenben született ugyan, de Budapesten ment férjhez M. Antal bóröndöshöz, akivel azután külföldre került. A háború kitörése Párisban érte őket, ahol az egész családot internálták, később az asszonyt és fiát haza engedték, férjét ellenben ott tartották. Az asszony ügyvédje azt állítja, hogy M.

Aki Károlyi Mihálytól kér engedélyt

L. Izidor az elmúlt év október havában kötött utlevélrel küldték Szófiából Budapestre — szemlére. Azóta itt rekedt és nem is akar visszatérni Bulgáriába, ahol huszonkét év óta jölné uridivatüzlete van. Azt állítja, hogy a Szófiában élő magyaroknak valóságos jöltevéje volt. Március 15-ig kapott tartózkodási engedélyt, de ezzel nemcsin megelégedve, és nagyon haragszik az Idegenellenőrző Hivatalra. Haragjának egész sereg beadványban adott kifejezést. A legérdekesebb az az irat, amelyet gróf Károlyi Mihályhoz, mint a köztársaság elnökéhez intézett. Elsírja ebben keserveit, hivatkozik szófiai szereplésére, a magyarok érdekében kifejtett munkásságára és kéri Károlyit, eszközölje ki számára a tartózkodási engedélyt. Az előzetes nyomozás megállapította, hogy L. Izidor feleségével és három gyermekével az Adria-szállóban lakik, foglalkozása nincs. Azt mondja, azért jött Budapestre, mert a bolgár front összeomlása után nem maradhatott Szófiában. Az intént az összes magyar alaktvalók eltávolítását követelte. Budapestén már foglalkozása is van, nevezetesen 15.000 koronával tartott egy fiákker-üzlethez és 30.000 koronával egy kávéházhoz. A tanács L. Izidortól a tartózkodási engedélyt megvonta és távozására március 15-ig adott időt.

Akinek nincs mit keresni Gyöngyösön

Berger most az Idegenellenőrző Tanácsot kéri, vonja meg K. Miksától és S. Samutól a tartózkodási engedélyt. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy K. Miksa igen vagyonos ember, ezelőtt Gyöngyösön lakott, a nagy tűzkatasztrófa után azonban házával kilencven ezer koronáért eladta és családjával Budapestre költözött, ahol vagyonából éi. K. ugyan egy fővárosi cég levelével igazolni próbálta, hogy január elsejétől foglalkozása van, de a nyomozó közeg megállapította, hogy naponta délig alszik, délután pedig kávéházban van. Felesége a nyomozás során azt vallotta, hogy csak azért jöttek Budapestre, mert rosszul esett nekik a leégett Gyöngyösön maradni. A tanács ugy K. Miksától, mint S. Samutól, aki egyébként meg sem jelent, a tartózkodási engedélyt megvonta és március 15-ig adott halasztást az elutazásra.

L. Hermannak, mintán ügye tárgyalását egyizben már elhalasztották, azt kellett volna hiteles, könyvkivonattal vagy a fizetési lajstrommal igazolni, hogy tényleg az általa megnevezett ve

Bamberger György azt a panaszot tejesztette elő, hogy édesanyja Csanád utcai négyszobás lakását egy évre a bérletbe adta K. Miksa bankigazgatónak. De letelt az esztendő és az albérlet nem akarta visszatérni a lakást, sőt magához vette még S. Samut és családját is. Az ügy megljárta már a lakáshivatalt és lakbérleti bizottságot is, ott azonban téves beállítás alapján az albérletlőknek hagvták meg a lakást Bam-

gyésreti gyárban van alkalmazva és havi 850 korona fizetést huz. A tárgyaláson azt a meglepő kijelentést tette, hogy a gyár az ő fizetését *nem könyveli el* és így a kívánt könyvkiadást nem produkálni nem tudja. A tanács természetesen a tartózkodási engedélyt L. Hermannától megvonta.

Azért sem megyünk el Pestről?

Freisz Ferencnek ideiglenes tartózkodási engedélye van, mely már lejárt. Kérte a meghosszabbítást. Foglalkozása: *fellátó*. Nyomban be is mutat egy általa készített tojássütőt és igazolja, hogy egy budapesti gyárnak az általa feltalált gép felszereléséhez és üzembehelyezéséhez szüksége van működésére. Saját beismerése szerint *egy millió korona vagyona van* és a Császárfürdő-szállóban lakik. A tanács úgy határoz, hogy a tartózkodási engedélyt esetről-esetre adja meg.

M. Lajosra névtelen följelentés tette figyelmessé a hatóságot. A huszonnégyéves fiatalembert, aki feleségével jelent meg, azzal vádolja ismeretlen jóakarója, *hogy élelmiszereket csempész Bécsbe*. A nyomozás megállapította ugyan, hogy M. tényleg sűrűn utazott Szegedre és Bécsbe, de hogy miért, azt nem derítették ki. M. Szegedről került a fővárosba 1917-ben és előbb egy budapesti nagy napilap kiadóhivatalában, majd egy szállítási vállalatnál volt alkalmazva, mint tisztviselő. Egy ideig állás nélkül volt, most pedig egy új hetilap terjesztésével és hirdetésszerzéssel van megbízva.

*A tanács nem látta megokoltnak M. Lajos budapesti tartózkodását és tőle az engedélyt megvonta. A fiatal házaspárt láthatólag megdöbbeníti a határozat és előbb csöndesen, majd erőle-
schben próbál tiltakozni ellene. Mikor igazságtalanságot hangoztatnak, az elnök távozásra szólítja fel őket. Ellá-
voznak, de az asszony az aítóbol da-
cosan hátrakiáltja: Azért sem fogunk el-
menni!*

És egymásután vonulnak fel a többi fiek. A tanács változatlan nyugalommal és türelemmel vizsgálja az ügyeket. Hét va már elmúlt, mikor az utolsó félgy tizenkilenc éves galíciai gótónó is megkapja a határozatot: *márus 20 el kell hagynia Budape-
st*

László Aladár